

POWINNOŚCI UZDROWISK NA RZECZ PŁATNIKA

RESPONSIBILITIES OF HEALTH RESORTS TO PAYERS

Artur Guźlecki

Obecnie nie reprezentuję żadnej instytucji naukowej. Działalność badawczą traktuję jako rodzaj zamiłowania.

STRESZCZENIE

W czasach zaborów w Polsce, kiedy nie było balneologii zajmującej się leczeniem przy użyciu dóbr naturalnych jako działu medycyny, do uzdrowisk zarówno dzieci, jak i dorośli jeździli przede wszystkim w celach leczniczych. Dorośli jeździli także z innych powodów. W miarę rozwoju medycyny, kiedy w Polsce „goniliśmy Zachód”, a potem zaczęliśmy z nim współpracę, balneologia rozszerzyła swe działania na inne obszary egzystencji człowieka potrzebującego leczenia w uzdrowisku. Jakie są dziś zadania uzdrowisk, za które płatnicy im płacą? Odpowiedź Czytelnik znajdzie w tym artykule.

W tekście zostaną zacytowane i analizie poddane te fragmenty współcześnie obowiązujących aktów prawnych zaczerpniętych z Internetowego Systemu Aktów Prawnych, które mówią o powinnościach uzdrowisk wobec płatnika we współcześnie obowiązującym prawie polskim.

Określoną na wstępie pracy metodą zostanie zweryfikowana hipoteza, iż poszczególni płatnicy płacą za spełnianie na ich rzecz ustawowych zadań uzdrowiska, które dają się sprowadzić do:

- zaspokajania przez zakład lecznictwa uzdrowiskowego (jeśli jest on zakładem opieki całodobowej) codziennych potrzeb bytowych kuracjusza,
- poprawy stanu zdrowia kuracjusza,
- profilaktyki stanu zdrowia kuracjusza,
- edukacji zdrowotnej kuracjusza korespondującą z chorobą, na którą jest on leczony w uzdrowisku.

We wnioskach stwierdzono, że:

- 1) przyjęta w części metodologicznej tego artykułu hipoteza potwierdziła się w całości;
- 2) kuracjuszowi dziecku ustawowo od uzdrowiska należą się świadczenia opiekuńcze i edukacyjne, co nie było ujęte w hipotezie do przedstawionych badań. W hipotezie nie było też ujęte świadczenie zdrowotne rzeczowe. Ustawowo należy się ono od uzdrowiska każdemu kuracjuszowi bez względu na wiek.

Słowa kluczowe: uzdrowiska polskie, prawne powinności uzdrowisk na rzecz płatników, zakład lecznictwa uzdrowiskowego.

ABSTRACT

In times of Poland's partition, when there was no such thing as balneology – a medical offshoot of science – which focused on treatment by natural ingredients, both children and adults used to go to health resorts for medical purposes. Adults also used to go for other purposes. As medicine developed, when Poland was chasing Western Europe in terms of economic advancement, and when Poland started cooperation with Western Europe, balneology expanded into other walks of life, the health resort treatment included. What are the tasks of health resorts for which payers pay today? The answer to the question one can find in the text.

In the text the fragments of legal acts taken from the Internet Legal Acts System, which are now in force in Poland and focus on legal responsibilities of health resorts to payers, will be cited and analyzed in the context of Polish law.

By means of the method, specified at the beginning of the paper, a research hypothesis will be verified which says that the respective payers pay for satisfying their needs inscribed into statutory tasks of health resorts. The needs include as follows:

- satisfying everyday needs of patients by health resort units (if they are 24/7 units),
- improving the health of health resort patients,
- taking preventive measures to improve the health of health resort patients,
- educating health resort patients about diseases of all kinds from which particular patients suffer.

In conclusion the following is stated:

- 1) the hypothesis presented in the research project totally proved to be correct.
- 2) a child, who is a health resort patient, statutorily is subject to nurturing and educational benefits, which was not included in the hypothesis presented in the research project. In the hypothesis an in-kind health benefit was not included either. The benefit is statutorily due to each health resort patient irrespective of their age.

Keywords: Polish health resorts, legal responsibilities of health resorts to payers, health resort unit.

Wstęp

W zamierzonych czasach zaborów w Polsce, kiedy jeszcze nie było balneologii zajmującej się leczeniem uzdrowiskowym przy użyciu dóbr naturalnych jako działu medycyny, do uzdrowisk zarówno dzieci [1], jak i dorośli jeździli przede wszystkim w celach leczniczych, choć jak wykazują opracowania, dorośli jeździli także z innych powodów [2]. W miarę późniejszego postępu rozwoju medycyny, kiedy w Polsce w latach 1945–1989 „goniliśmy Zachód” i kiedy po 1989 roku zaczęliśmy z nim konstruktywną współpracę, medycyna, a konkretnie balneologia rozszerzyła swe działania, jak Autor tego tekstu sądzi, na inne obszary egzystencji chorego człowieka potrzebującego leczenia w uzdrowisku. A jakie są dziś zadania uzdrowisk, za które płatnicy płacą uzdrowiskom. Odpowiedź na to pytanie znajdzie się w tym artykule.

Cel pracy

Celem tej pracy będzie odpowiedź na pytanie o powinności uzdrowisk na rzecz płatnika we współczesnym prawie polskim. Czyli innymi słowy odpowiedź na pytanie, za co według współcześnie obowiązującego prawa polskiego płatnicy płacą uzdrowiskom.

Materiał i metoda

W tym tekście zostaną zacytowane i analizie poddane te fragmenty współcześnie obowiązujących aktów prawnych zaczerpniętych z Internetowego Systemu Aktów Prawnych, które mówią o powinnościach uzdrowisk na rzecz płatnika w kontekście współcześnie obowiązującego prawa polskiego.

Weryfikację obowiązywalności przepisów prawa zaczerpniętych z Internetowego Systemu Aktów Prawnych przeprowadzono dnia 20 grudnia 2015 roku.

W badaniu zostanie postawione pytanie badawcze, za co w świetle prawa płaci się uzdrowiskom, tj. inaczej mówiąc, jakie one mają powinności wobec płatników

Określona na wstępie pracy metodą zostanie zweryfikowana hipoteza, iż poszczególni płatnicy płacą za spełnianie na ich rzecz podstawowych, ustawowych zadań uzdrowiska, które dają się sprowadzić do:

- zaspokojenia przez zakład lecznictwa uzdrowiskowego (o ile jest on zakładem opieki całodobowej) codziennych potrzeb bytowych kuracjusza,
- poprawy stanu zdrowia kuracjusza,
- profilaktyki stanu zdrowia kuracjusza,
- edukacji zdrowotnej kuracjusza korespondującą z chorobą, na którą jest on leczony w uzdrowisku.

Wyniki badań

Jakie powinności mają uzdrowiska na rzecz płatników, czyli za co płatnicy płacą uzdrowiskom?

Na wstępie tej pracy należy odpowiedzieć na pytanie, kto faktycznie wykonuje przewidziane prawem w konkretnym uzdrowisku usługi na rzecz płatników.

W myśl art. 4 *Ustawy z dnia 14 czerwca 2012 r. o zmianie ustawy o działalności leczniczej i niektórych innych ustaw* (Dz.U. z 2012 r. poz. 742) art. 2 pkt 10 *Ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych* (Dz.U. z 2005 r. Nr 167, poz. 1399) otrzymuje brzmienie: „10) zakład lecznictwa uzdrowiskowego – przedsiębiorstwo podmiotu leczniczego wykonującego działalność leczniczą w rodzaju ambulatoryjne lub stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, działające na obszarze uzdrowiska, utworzone w celu udzielania świadczeń zdrowotnych z zakresu lecznictwa uzdrowiskowego albo rehabilitacji uzdrowiskowej, w ramach kierunków leczniczych i przeciwwskazań ustanowionych dla danego uzdrowiska, w szczególności wykorzystujących warunki naturalne uzdrowiska przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych” [3]. To jest ważne pojęcie, bo już art. 6 ujednoliconego tekstu ustawy „uzdrowiskowej” z 2005 roku precyzuje rodzaje zakładów lecznictwa uzdrowiskowego. I tak art. 6 tej ustawy mówi, że: „Zakładami lecznictwa uzdrowiskowego są:

- 1) szpitale uzdrowiskowe;
- 2) sanatoria uzdrowiskowe;
- 3) szpitale uzdrowiskowe dla dzieci i sanatoria uzdrowiskowe dla dzieci;
- 4) przychodnie uzdrowiskowe;
- 5) zakłady przyrodolecznicze;
- 6) szpitale i sanatoria w urządzonych podziemnych wyrobiskach górniczych” [4].

Aby poznać zadania ww. placówek, warto przytoczyć kilka kolejnych artykułów (8–12) cytowanej ustawy „uzdrowiskowej” z 2005 roku. I tak art. 8 tej ustawy mówi, że: „Do zadań szpitala uzdrowiskowego należy zapewnienie pacjentowi, którego skierowano na leczenie uzdrowiskowe albo rehabilitację uzdrowiskową:

- 1) całodobowych świadczeń opieki zdrowotnej w warunkach stacjonarnych;
- 2) całodobowej opieki lekarskiej i pielęgniarskiej;
- 3) przewidzianych programem leczenia zabiegów;
- 4) korzystania z naturalnych surowców leczniczych oraz urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego;
- 5) edukacji zdrowotnej” [5].

Art. 9 tej ustawy mówi, że: „1. Do zadań sanatorium uzdrowskiego należy zapewnienie pacjentowi, którego skierowano na leczenie uzdrowskowe albo rehabilitację uzdrowskową:

- 1) całodobowych świadczeń opieki zdrowotnej w warunkach stacjonarnych;
- 2) opieki lekarskiej i całodobowej opieki pielęgniarskiej;
- 3) przewidzianych programem leczenia zabiegów;
- 4) świadczeń profilaktycznych;
- 5) edukacji zdrowotnej.

2. Świadczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, obejmuje związane z leczeniem uzdrowskowym albo rehabilitacją uzdrowskową świadczenia zdrowotne rzeczowe, o których mowa w art. 5 pkt 37 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2008 r., Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.)” [6].

Art. 10 cytowanej ustawy „uzdrowskowej” z 2005 roku mówi, że: „1. Do zadań szpitala uzdrowskiego dla dzieci i sanatorium uzdrowskiego dla dzieci należy zapewnienie dziecku, które skierowano na leczenie uzdrowskowe albo rehabilitację uzdrowskową:

- 1) całodobowych świadczeń opieki zdrowotnej w warunkach stacjonarnych;
- 2) całodobowej opieki lekarsko-pielęgniarskiej;
- 3) przewidzianych programem leczenia zabiegów;
- 4) świadczeń profilaktycznych;
- 5) świadczeń opiekuńczych;
- 6) edukacji zdrowotnej.

2. Świadczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1, zapewniają przez sanatorium uzdrowskowe dla dzieci, obejmują związane z leczeniem uzdrowskowym albo rehabilitacją uzdrowskową świadczenia zdrowotne rzeczowe, o których mowa w art. 5 pkt 37 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych” [7].

Art. 11 cytowanej ustawy „uzdrowskowej” z 2005 roku mówi tak o zadaniach przychodni uzdrowskowej: „Do zadań przychodni uzdrowskowej należy zapewnienie pacjentowi:

- 1) ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych, w tym świadczeń profilaktycznych, z wykorzystaniem naturalnych surowców leczniczych zleconych przez lekarza;
- 2) edukacji zdrowotnej” [8].

Art. 11a mówi: „Do zadań zakładu przyrodoleczniczego należy udzielanie pacjentowi zabiegów z zakresu fizjoterapii” [9].

Art. 11b mówi: „Do zadań szpitala w urzędzonym podziemnym wyrobisku górnicyzycznym należy zapewnienie pa-

cientowi, którego skierowano na leczenie uzdrowskowe albo rehabilitację uzdrowskową:

- 1) całodobowych świadczeń opieki zdrowotnej w warunkach stacjonarnych;
- 2) całodobowej opieki lekarskiej i pielęgniarskiej;
- 3) przewidzianych programem leczenia zabiegów;
- 4) korzystania z naturalnych surowców leczniczych oraz urzędzeń lecznictwa uzdrowskowego;
- 5) edukacji zdrowotnej” [10].

Art. 11c cytowanej ustawy „uzdrowskowej” z 2005 roku mówi: „1. Do zadań sanatorium w urzędzonym w podziemnym wyrobisku górnicyzycznym należy zapewnienie pacjentowi, którego skierowano na leczenie uzdrowskowe albo rehabilitację uzdrowskową:

- 1) całodobowych świadczeń opieki zdrowotnej w warunkach stacjonarnych lub ambulatoryjnych;
- 2) opieki lekarskiej i całodobowej opieki pielęgniarskiej;
- 3) przewidzianych programem leczenia zabiegów;
- 4) świadczeń profilaktycznych;
- 5) edukacji zdrowotnej.

2. Świadczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1, obejmują związane z leczeniem uzdrowskowym albo rehabilitacją uzdrowskową świadczenia zdrowotne rzeczowe, o których mowa w art. 5 pkt 37 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych” [11].

Ponadto tylko w stosunku do dzieci na szpital uzdrowskowy dla dzieci i sanatorium uzdrowskowe dla dzieci ustawodawca nakłada jeszcze jeden obowiązek. Mianowicie art. 12 cytowanej już ustawy „uzdrowskowej” z 2005 roku brzmi: „Szpital uzdrowskowy dla dzieci i sanatorium uzdrowskowe dla dzieci udzielające świadczeń opieki zdrowotnej osobom objętym obowiązkiem szkolnym i obowiązkiem nauki zapewniają warunki do prowadzenia nauczania i wychowania w zakresie i na zasadach określonych w art. 71c ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.)” [12].

Uważny Czytelnik zapewne po lekturze tej części tego wywodu zada sobie dwa pytania:

1. Co to są „świadczenia zdrowotne rzeczowe”?
2. Kto płaci za oświatę i wychowanie w oświatowych placówkach uzdrowskowych dla dzieci i młodzieży?

Otóż art. 5 pkt 37 *Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych* (Dz.U. z 2004 r. Nr 210, poz. 2135 z późn. zm.) brzmi następująco: „Świadczenia zdrowotne rzeczowe – związane z procesem leczenia leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne” [13].

Czytelnik nie znajdzie tu odpowiedzi na drugie pytanie, bo tekst ten dotyczy finansowania lecznictwa uzdrowskiego, a nie szkolnictwa uzdrowskiego, które jest co prawda z tym tematem związane, ale zdaniem Autora stanowi jednakże merytorycznie odrębne zagadnienie bliżej związane z finansowaniem oświaty, a nie lecznictwa.

Dyskusja

1. Autor w tym wywodzie wymienił zapisane we wspólnie obowiązującym prawie polskim powinności uzdrowsk wobec płatników. Czyli innymi słowy dał odpowiedź na pytanie, za co właściwie ustawowo płatnicy płacą uzdrowskom. Autorowi wydaje się jeszcze być właściwym opisanie rozwoju uzdrowsk, czyli udzielenie odpowiedzi na pytanie o ustawowe możliwości wykorzystania zasobów finansowych zarobionych w ten sposób przez uzdrowska.
2. Nie wydaje się Autorowi właściwe rozdrabnianie się tu na opisywanie ustawowych zadań poszczególnych typów placówek. Stanowiłoby to zbędne kopiowanie treści wyników badań. We wnioskach Czytelnik znajdzie tylko odniesienie do treści hipotezy postawionej w części metodologicznej tego artykułu.

Wnioski

1. Przyjęta w części metodologicznej tego artykułu hipoteza potwierdziła się w całości.
2. Dodatkowo można by uczynić zastrzeżenie, że tylko dziecko, które jest kuracjuszem, ustawowo od uzdrowska należą się świadczenia opiekuńcze i edukacyjne, co nie było ujęte w hipotezie do przedstawionych tu badań. Podobnie jak w hipotezie nie było ujęte świadczenie zdrowotne rzeczowe. W przypadku tego świadczenia ustawowo należy się ono od uzdrowska każdemu kuracjuszowi bez względu na wiek.

Oświadczenia

Oświadczenie dotyczące konfliktu interesów

Autor deklaruje brak konfliktu interesów.

Źródła finansowania

Autor deklaruje brak źródeł finansowania.

Piśmiennictwo

1. Guźlecki A. Tradycje dziecięcego lecznictwa uzdrowskiego w Polsce. *Niepełnosprawność i Rehabilitacja*. 2011;2:83–92.
2. Guźlecki A. Rozwój i funkcje polskich uzdrowsk – rys historyczny od początku istnienia do roku 1989. *Pol Prz Nauk Zdr*. 2012;4:340–344.
3. Ustawa z dnia 14 czerwca 2012 r. o zmianie ustawy o działalności leczniczej i niektórych innych ustaw. *Dz.U. z 2012 r. poz. 742*: 2–3.
4. Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowskim, uzdrowskach i obszarach ochrony uzdrowskowej oraz gminach uzdrowskowych. *Dz.U. z 2005 r. Nr 167, poz. 1399*: 4.
5. *Ibidem*: 5
6. *Ibidem*: 5
7. *Ibidem*: 5–6
8. *Ibidem*: 6
9. *Ibidem*: 6
10. *Ibidem*: 6
11. *Ibidem*: 6–7
12. *Ibidem*: 7
13. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych. *Dz.U. z 2004 r. Nr 210, poz. 2135*: 13.

Zaakceptowano do edycji: 2016-06-06
Zaakceptowano do publikacji: 2016-06-14

Adres do korespondencji:

Artur Guźlecki
ul. Szosa Okrężna 6J/35
87-100 Toruń
tel. kom.: 519 111 260
e-mail: arturguzlecki2@wp.pl